

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-225/96

Datum: 15.1.1998

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika Krivica

Znotraj večine, ki je sprejela to odločbo, obstajajo pomembne razlike v pojmovanjih, ali so občine lahko denacionalizacijske upravičenke ali ne - in torej v odnosu posameznih sodnikov iz te večine do argumentacije v točkah 16-19. Večinsko podporo znotraj te večine ima seveda argumentacija, ki je v teh točkah zapisana - odstopanja od nje ali celo popolnoma drugačna pojmovanja pa so razvidna iz posameznih pritrdilnih ločenih mnenj.

Sam to argumentacijo v celoti podpiram in jo želim s tem pritrdilnim ločenim mnenjem le še podpreti z nekaterimi dodatnimi argumenti - oziroma z nasprotovanjem argumentom, ki naj bi govorili za drugačno stališče od večinsko sprejetega.

Po sprejeti argumentaciji občine ne morejo biti denacionalizacijske upravičenke po eni strani zato, ker med današnjimi občinami in občinami izpred leta 1945 ni pravne kontinuitete (glej tč. 16), in po drugi strani zato (glej tč. 18 in 19), ker prehoda lastnine občin kot nesporno javne lastnine v državno last kot drugo obliko javne lastnine "že pojmovno ni mogoče šteti za podržavljenje v smislu določb ZDen", torej za prehod zasebne lastnine v SLP. državno, družbeno ali zadružno lastnino, kot je podržavljenje definirano v 8. členu ZDen. K slednjemu pravzaprav ni več kaj dodati - ne glede na vsa možna razglabljanja o tem, da imajo občine kot osebe ali korporacije javnega prava lahko poleg strogo namenskega premoženja tudi "gospodarsko" ali "finančno" premoženje; čeprav s slednjim lahko gospodarijo enako kot zasebni lastniki, pa je to še vedno javna in ne zasebna lastnina - in s tem temeljni pogoj iz 8. člena ZDen očitno ni izpolnjen.

Ob tem nadaljnje ugotavljanje, ali obstaja kontinuiteta ali ne, pravzaprav sploh ni več potrebno. Tudi če bi med nekdanjimi in današnjimi občinami obstajala pravna kontinuiteta, bi pravna naslednica občine, ki ji je država kakšno premoženje podržavila, lahko tak odvzem občinskega premoženja izpodbijala kvečjemu (pod določenimi pogoji) kot ustavno nedopusten poseg oziroma kršitev pravice do lokalne samouprave (z odvzemom za to potrebnih sredstev), nikakor pa ne kot kršitev pravice do zasebne lastnine - saj tudi lastnina nekdanjih občin ni bila zasebna, ampak javna lastnina. Toda tudi kontinuiteta ne obstaja. Opozarjam, da je Ustavno sodišče o tem odločilo že ob odločanju o ustavnosti podržavljenja zemljišč in gozdov v družbeni lastnini (odločba št. U-I-78/93 z dne 18.10.1995 - OdlUS IV, 104), kjer je v 59. točki med drugim zapisano: "...med občinami leta 1994 in občinami iz leta 1941 ni take identitete, da bi bilo treba prvim dati ali vrniti tisto, do česar bi bile morda upravičene druge; ... Glede na navedeno je izbrani kriterij za razdelitev med državno in občinsko lastnino stvarno utemeljen in skladen s ciljem oziroma namenom izpodbijanih zakonskih določb." Za "razdeljevanje" lastnine med občinami in državo je torej pomemben namen zakona, ki v to poseže, kriterij "dodelitve" mora biti stvarno utemeljen (zlasti mora biti spoštovana ustavna pravica do lokalne samouprave) - za denacionalizacijo nekdanje zasebne lastnine pa tu že pojmovno sploh ne more iti. Prej omenjeni 59. točki odločbe OdlUS IV, 104 sem takrat v svojem ločenem mnenju sicer nasprotoval, toda prav iz tega razloga: "Kar je bilo takrat utemeljeno (tudi po današnjih merilih) namenjeno izvrševanju občinskih nalog, bi moralo ostati tudi danes - kolikor so seveda tudi te naloge še danes občinske."

Matevž Krivic